

Анотація.

Матвієнко А.І. Максимізація прибутку в професійному спорті: проблеми та шляхи вирішення I.

У дослідженні сформована цілісна система, спрямована на максимізацію прибутку професійних спортивних організацій, яка враховує управлінський, маркетинговий, експортний, інформаційно-технологічний, інноваційний та інвестиційний потенціали організації, і яка реалізує додаткові можливості використання матеріальних і фінансових ресурсів. Дана система дозволяє прогнозувати умови, при яких максимізується прибуток, за рахунок ефективного використання ресурсів окремих сегментів організації.

Ключові слова: максимізація, прибуток, методика, професійний спорт.

Abstract.

Matvienko A.I. Maximizing profits in professional sports: problems and solutions I.

The study formed an integral system aimed at maximizing profits, professional sports organizations, which takes into account the managerial, marketing, export, information technology, innovation and investment potentials of the organization, and implements the additional possibility of using material and financial resources. This system allows to predict the conditions under which profit is maximized due to efficient use of resources of certain segments of the organization.

Key words: maximizing, profits, technique, professional sports.

УДК 379.85

**РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО
ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ**

**ПОДОЛЬСЬКА О.В., К.Е.Н., СТ. ВИКЛАДАЧ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Відповідно до визначення, поняття рекреація включає в себе повномасштабне відновлення емоційних, інтелектуальних, розумових та фізичних сил людини [1-2]. У більш широкому розумінні, рекреація це один із засобів задоволення різноманітних потреб людини як особистих так і соціальних. Як відомо коло соціальних потреб людини досить різноманітне, сюди входить розвиток фізичних сил людини, потреба у спілкуванні та набутті нових позитивних якостей особистості, підвищенні духовного рівня, а також налагодження особистих

контактів як у власному колі спілкування так і за його межами. Як результат задоволення соціальних потреб кожного конкретного індивіда є запорукою підвищення соціально-культурного та трудового потенціалу суспільства в цілому [2]. Тому зрозуміло, що рекреація має значення на загальнодержавному рівні, а не лише на індивідуальному рівні, тому що сприяє широкому відтворенню продуктивних сил суспільства [6].

У рекреації розрізняють три форми використання часу, такі як туризм, лікування та відпочинок [8]. З усіх форм рекреаційної діяльності відновленням здоров'я займається санаторно-курортна індустрія, що базується на використанні природних лікувальних ресурсів: гідромінеральних і ландшафтно-кліматичних [3-4].

Окрім соціального аспекту рекреація та туризм, є один із найприбутковіших міжгалузевих комплексів, у багатьох розвинутих країнах і відіграють значну роль у формуванні валового внутрішнього продукту, створенні додаткових робочих місць, активізації зовнішньоторговельного балансу. У сфері рекреації та туризму зайнято близько чверті мільйону чоловік, тобто кожен десятий працюючий в світі. На неї припадає 7 % загального об'єму інвестицій, 11 % світових споживчих витрат, 5 % усіх податкових надходжень та третина світової торгівлі послугами [4]. У деяких країнах туризм забезпечує чверть і навіть більше усіх надходжень до державного бюджету. Франція, Іспанія, Швейцарія, Італія, а також Угорщина та Чехія отримують від 15 % до 35 % валового національного продукту від індустрії туризму [10].

Так як і будь яка сфера туризм та рекреація не позбавлені проблем у своєму становленні та розвитку, більшість з них виникає під впливом різноманітних регіональних внутрішніх та зовнішніх факторів [5]. Розвиток туризму в цілому зумовлений соціально-економічними процесами, які протікають на території різноманітних регіонів у взаємодії з природно-екологічними умовами. Саме тому в останні роки очевидна зростаюча роль розвитку економіки та менеджменту регіонального туризму.

Рекреація і туризм саме та галузь економіки де використання новітніх технологій та інновацій не впливає на скорочення робочих місць та рівня зайнятості населення у даній сфері, крім того туризм є одним із потужних джерел утворення додаткових робочих місць.. Ефективність розвитку туристично-рекреаційної сфери напряму залежить від рівня розвитку та якості послуг, що надаються в структурі рекреаційно-оздоровчих комплексів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики формування рекреаційного потенціалу та забезпечення його ефективного розвитку займалися такі науковці: О.О. Любішева [3], Ю.П. Мазур [4], О.Д. Чудновський, М.О. Жукова, Л.П. Воронкова, П.О. Штрек, Є.А. Котляров, Г.М. Малишев, В.В. Нелюбін, Т.А. Ірісова, В.А. Квартальнов, та ін.

Вагомий внесок в удосконалення та регулювання питань сучасного стану рекреаційних ресурсів України зробили З.М. Ривак, О.М. Андропов, О.Н. Куроїдов, П.Ф. Гонгало, М.В. Кулик, та ін.

Аналіз реалії сьогодення вказують на те, що Україна має потужний рекреаційний потенціал, проте його розвиток стимулюється низкою проблеми, таких як, підвищення пропускнуої здатності рекреаційного господарства, нерівномірність його використання, тобто сезонність, тощо. Нерозв'язаною залишається проблема територіального розміщення рекреаційного природокористування.

Формування цілей статті. Головною метою і завданням дослідження є розкриття економічної сутності рекреаційного потенціалу, аналіз регулювання його розвитку та вплив його якісних характеристик на формування кінцевого туристичного продукту.

Виклад основного матеріалу дослідження. До одного із найстаріших видів туризму відносять курортну справу. У стародавніх пам'ятках культури різних народів світу можна зустріти інформацію про використання мінеральної води та різних термальних джерел для оздоровчих та лікувальних цілей. З тих пір санаторно-курортне справа зазнало великі зміни і перетворилося на один з найпопулярніших видів відпочинку у більшості країн світу.

Особливість курортної практики полягає в тому, що вона поєднує в собі безліч функцій[3]:

- профілактичне оздоровлення населення;
- реабілітацію хворих;
- культурне забезпечення дозвілля під час лікування або відпочинку.

Профілактичне оздоровлення населення у санаторно-курортній практиці здійснюється з використанням двох основних форм [7-8]:

- компенсаторно-розширеного відновлення фізичних сил людини, що здійснюється при щоденному лікуванні;
- розширеного відновлення фізичних сил і здоров'я в процесі санаторного лікування у відпускний період.

На основі використання природних лікувальних ресурсів для профілактики захворювань шляхом впливу на фактори ризику

відбувається відновлення фізичного і психічного здоров'я людини на курортах. Курорти сприяють збереженню і зміцненню здоров'я, попередженню виникнення хвороб.

Україна має великі передумови для розвитку рекреаційних територій, які обумовлені наявністю природних ресурсів, мережею санаторно-курортних закладів і необхідної для їх функціонування інфраструктури.

Головною властивістю рекреаційних ресурсів є те, що їм властива здатність відновлювати і розвивати духовні та фізичні сили людини. Такі ресурси придатні як для прямого, так і для опосередкованого споживання, надання різноманітних послуг курортно-лікувального і рекреаційно-туристського характеру [5].

Значимість та цінність туризму з економічного боку пояснюється, перш за все тим, що туризм, як галузь що надає послуги, характеризується швидким терміном окупності капіталовкладень та надходженням доходів у стабільній іноземній валюті. І як було зазначено раніше, туризм у багатьох країнах входить у першу трійку провідних галузей держави, розвивається швидкими темпами і відіграє важливе соціальне та економічне значення, оскільки він [9]:

- створюються додаткові робочі місця;
- сприяє розвитку додаткових галузей пов'язаних з виробництвом кінцевого туристичного продукту;
- розвиває соціальну та виробничу інфраструктури у туристичних центрах, а особливо у сільській місцевості;
- сприяє активізації народних промислів та розвитку культури, відновленню культурної спадщини;
- підвищує рівень доходів місцевого населення;
- збільшує грошові надходження до місцевих бюджетів;
- сприяє надходженню іноземних інвестицій та іноземних валютних коштів.

Звісно розвиток туризму чинить позитивний вплив на економіку держави, але лише за умови гармонійного і всебічного розвитку інших галузей економіки країни, не перетворюючи при цьому економіку в економіку послуг. Тобто, економічна ефективність туризму передбачає, що він у державі повинен розвиватися паралельно і у взаємозв'язку з іншими галузями соціально-економічного комплексу.

Нагальними проблемами розвитку туризму в нашій країні, рекреації та рекреаційного потенціалу є [8]:

- негативний вплив на стан навколишнього середовища, через значно послаблений останніми роками, контроль з боку органів

місцевої влади за дотриманням екологічних і санітарних норм в рекреаційній сфері;

– виробнича та соціальна інфраструктура, особливо у сільській місцевості, що є осередком зеленого туризму, мають низький рівень розвитку;

– присутність фактора сезонності;

– нарощування рекреаційного потенціалу за останні роки характеризується не стабільністю;

– відсутність концепції рекреаційного маркетингу;

– низька якість менеджменту, та відсутність висококваліфікованих фахівців, брак обслуговуючого персоналу через низький рівень оплати праці.

Висновки. Узагальнюючи викладене, необхідно відмітити, що розвиток і відновлення рекреаційного потенціалу, упорядкування та оновлення мережі санаторно-курортних установ, що задовольняють потреби населення у лікуванні та відпочинку, сприяють підвищенню рівню працездатності та якості життя населення, а також має соціальний та економічний аспекти впливу.

Нова концепція маркетингу, та підвищення якості менеджменту відповідних установ дозволить розширити спектр послуг що надаються, зменшивши при цьому вплив фактора сезонності, та інший негативний вплив з боку факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Що, в свою чергу дозволить забезпечити максимальну кількість населення рекреаційними послугами, та матиме значний економічний ефект від реалізації кінцевого туристичного продукту.

Література.

1. Закон України про туризм: за станом на 11.02.2015 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України № 324, ст. 6. Офіц. вид. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

2. Закон України про курорти: за станом на 26.04.2014 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України № 2026, ст. 4. Офіц. вид. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

3. **Любіцева О.О.** Туризмознавство / **О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька.** – К. : Київський ун-т., 2008. – 335 с.

4. **Мазур Ю.П.** Діяльність підприємств на ринку туристичних послуг / Ю.П. Мазур. – Умань : Економіка, 2011. – 228 с.

5. **Островерх О.В.** Необхідність управління змінами в організації / **О.В. Островерх, О.В. Родіонов** // Вісник Харківського національного

технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2016. – Вип. 172. – С. 62-68.

6. **Островерх О.В.** Регулювання соціально-економічного розвитку регіону, як важливий чинник державного управління / **О.В. Островерх, О.В. Корнієцький, А.Ф. Гацько** // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2016. – Випуск 174. – С. 67-74.

7. Менеджмент туристичної індустрії / [Школа **І.М., Ореховська Т.М., Козьменко І.Д.** та ін.]; за ред. **І.М. Школи.** – Черкаси: Книпп-ХХІ, 2005. – 596 с.

8. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку / [Головинець **В., Горобець О., Гуцал С.** та ін.]; за ред. **О. Рожук.** – Тернопіль: Тернограф, 2008. – 976 с.

9. **Магіївнич Р.І.** Розвиток туристично-рекреаційного комплексу в західному регіоні [Електронний ресурс] / **Р.І. Магіївнич, О.В. Пилип'як, О.О. Шкрібинець** // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – № 18.7. – С. 164-169. – Режим доступу: http://tourlib.net/statii_ukr/magiyovych.htm.

10. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2008. Balancing Economic Development and Environmental Sustainability. – World Economic Forum, Geneva, Switzerland, 2016. – 474 pp. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.weforum.org>.

References.

1. Zakon Ukrainy pro turyzm: za stanom na 11.02.2015 r [The Law of Ukraine «On Tourism» from 11/02/2015]. (2015, 11 February). *Verkhovna Rada Ukrainy* No 324, art. 6. Ofits. vyd. Retrieved from: www.rada.gov.ua. [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy pro kurorty: za stanom na 26.04.2014 r. [The Law of Ukraine «On resorts» from 26/04/2014]. (2014, 26 April). *Verkhovna Rada Ukrainy* No 2026, art. 4. Ofits. vyd. Retrieved from: www.rada.gov.ua. [in Ukrainian].

3. **Liubitseva O.O., Babarytska V.K.** (2008). *Turyzmoznavstvo [Tourism Studies]*. Kiev: Kyivskyi p. 335 [in Ukrainian].

4. **Mazur Yu.P.** (2011). *Dialnist pidpriemstv na rynku turystychnykh poslub [Activity of enterprises in the market of tourist services]*. Uman : Ekonomika, p. 228 [in Ukrainian].

5. **Ostroverkh O.V.** (2016). Neobkhdnist upravlinnia zminamy v orhanizatsii [The need for change management in organizations] *Visnyk KhNTUSH. Seriya : «Ekonomichni nauky» – Bulletin of the Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko: Economics*, Issue 172, pp. 62-68 [in Ukrainian].

6. **Ostroverkh O.V.** (2016). Rehulivannia sotsialno – ekonomichnoho rozvytku rehionu, yak va-zhlyvyi chynnyk derzhavnogo upravlinnia [Regulation socio – economic development of the region as an important factor in public administration] *Visnyk KhNTUSH. Seriya: «Ekonomichni nauky» – Bulletin of the*

Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko: Economics, Issue 174, pp. 67-74 [in Ukrainian].

7. **Shkola I.M., Orekhovska T.M.** (Eds.). (2005). *Menedzhment turystychnoi industrii [Management of tourism industry]*. Cherkasy: Knyhy-XXI, p. 596 [in Ukrainian].

8. **Holovynets V., Horobets O.** (Eds.). (2008). *Turyzm Ukrainy: ekonomichni ta orhanizatsiini mekhanizmy rozvytku [Tourism of Ukraine: economic and organizational mechanisms of development]*. Ternopil: Ternohraf, p. 976 [in Ukrainian].

9. **Mahiiovych R.I., Pylypiak O.V., Shkribynets O.O.** (2008). Rozvytok turystychno-rekreatsiinoho kompleksu v zakhidnomu rehioni [Development of tourist-recreational complex in the western region]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific herald of NLTU of Ukraine*, No 18.7, pp. 164-169. – Retrieved from: http://tourlib.net/statti_ukr/magiyovych.htm. [in Ukrainian].

10. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2008. Balancing Economic Development and Environmental Sustainability. – World Economic Forum, Geneva, Switzerland, 2016, pp. 474. – Retrieved from <http://www.weforum.org>. [in English].

Анотація.

Подольська О.В. Рекреаційний потенціал як основа формування конкурентоспроможного туристичного продукту.

В статті йдеться про ринок туристських та рекреаційних послуг в Україні, який обумовлюється природно-кліматичними, рекреаційними, фінансово-економічними, інтелектуальними, технологічними, інформаційними та іншими ресурсами кожного конкретного регіону, а також станом та ефективністю функціонування рекреаційної інфраструктури. В свою чергу метою розвитку рекреаційного потенціалу є створення конкурентоспроможного туристичного продукту, що формується систематично та цілеспрямовано під впливом різних факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Ключові слова: рекреаційний потенціал, туризм, конкурентоспроможність, інтеграція, туристичний продукт.

Аннотация.

Подольская О.В. Рекреационный потенциал как основа формирования конкурентоспособного туристического продукта.

В статье идет речь о рынке туристских и рекреационных услуг в Украине, который определяется природно-климатическими, рекреационными, финансово-экономическими, интеллектуальными, технологическими, информационными и другими ресурсами каждого конкретного региона, а также состоянием и эффективностью функционирования рекреационной инфраструктуры. В свою очередь целью развития рекреационного потенциала является создание конкурентоспособного туристического продукта формируемого систематически и целенаправленно под влиянием различных факторов внутренней и внешней среды.

Ключевые слова: рекреационный потенциал, туризм, конкурентоспособность, интеграция, туристический продукт.

Abstract.

Podolska O. Recreational potential as the basis for the formation of a competitive tourist product.

The article deals with the market of tourism and recreation services in Ukraine, which is conditioned by the natural, climatic, recreational, financial, economic, intellectual, technological, informational and other resources of each particular region, as well as the state and efficiency of recreational infrastructure. In turn, the purpose of development of recreational potential is the creation of a competitive tourist product, which is formed systematically and purposefully under the influence of various factors of the internal and external environment.

Key words: recreational potential, tourism, competitiveness, integration, tourist product.

УДК 334:338.432

**СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ВИЗНАЧЕННЯ СУТІ
КООПЕРАЦІЇ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В СИСТЕМІ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА**

**РАЙТЕР Н.І., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Кооперація як суспільне явище пройшла довгий шлях розвитку і в сучасних соціально-економічних умовах є важливою складовою функціонування ринкового механізму особливо в системі аграрного виробництва. Ефективний розвиток кооперації суттєво впливає на формування сприятливого ринкового середовища в аграрній сфері, дозволяє виробникам сільськогосподарської продукції підвищити ефективність в сфері реалізації готової продукції та матеріально-технічного забезпечення, а також в сфері маркетингу, контролю якості продукції, впровадження нових науково-технічних розробок тощо.

Незважаючи на надважливу роль кооперації у сучасних динамічних умовах глобалізації економіки та особливу увагу дослідників до цієї ключової економічної категорії, наукова думка до сих пір не виробила універсального визначення кооперації, яке б повністю відповідало багатогранному характеру цього поняття та задовольняло б потреби як теорії, так і практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні постулати кооперації в аграрній сфері вивчались у працях вітчизняних науковців В.Г. Андрійчука, С.Д. Гелея, Ф.В. Горбоноса [2], В.В. Зіновчука [4],